

להוציא מחוץ לתחום להחמיר בתחומין, אלא להקל בתחומין. אלא גזרו כדי להחמיר על דברי תורה. וכיון שתחומין דרבנן לכן אזלינן לקולא.

מתניתין:

כיון שתקנו חכמים עירובי חצירות ושיתוף מבואות, והורגלו העם לטלטל מבתים לחצר ומחצר למבוי, חששו חכמים שתשתכח תורת רשות הרבים מהבריות, ולכן תיקנו שלא לערב עיר שיש בה ששים ריבוא אנשים בעירוב אחד, אלא לשייר שכונה אחת, שלא תתערב עם כל העיר, ויהיה אסור לטלטל ממנה לשאר העיר, ומן שאר העיר אליה, ובכך ישאר זכר לתורת רשות הרבים.

עיר של יחיד, שלא היו נכנסים אליה באופן תדיר ששים רבוא איש, ועתה נעשית של רבים — מערבין את כולה, כבעבר. ואין מבואותיה צריכים תיקון.

ובתנאי, שאין בתוכה רשות הרבים ממש, כגון שאין הרחובות רחבים ט"ז אמה. ואם יש בה רשות הרבים מן התורה יתבאר תיקונה בגמרא.

ועיר שהיתה של רבים, ונעשית של יחיד, שהצטמצמו דיוריה, הרי אף על פי שאין בה רשות הרבים גמורה אין מערבין את כולה.

אלא אם כן עשה הוצבה לה "שיריים" שאין מערבין אותם עם העיר אלא לחוד.

ושיריים אלו יש לשייר בשיעור בעיר הנקראת "חדשה", שביהודה, שיש בה חמשים דיורין, דברי רבי יהודה.

רבי שמעון אומר: די בשוור של שלש חצירות של שני בתים.

גמרא: א-ט

והוינן בה: וכי רק למקום שריבה — אין, מודדים לשם, ואילו למקום שמיעט — לא מודדים?

והרי מקום מועט הוא בכלל מקום מרובה! ומשנינן: **אימא: אף למקום שריבה מודדים.**

שנינו במשנה: **ריבה לאחד ומיעט לאחד.**

והוינן בה: **הא תו למה לי? היינו הך!**

כי אין הבדל בין ריבה לאחד לבין ריבה למקום אחד.

ומשנינן: **הכי קאמר:** אם אירע שריבה מודד אחד, ומיעט מודד אחד — שומעין למודד הזה שריבה.

אמר אבוי: ובלבד שלא ירבה יותר ממדת העיר באלכסונוא.

שנינו במשנה: **שלא אמרו חכמים את הדבר להחמיר אלא להקל.**

ופרכינן: **והתניא איפכא: לא אמרו חכמים את הדבר להקל, אלא להחמיר!**

אמר רבינא: הכי קאמר התנא בברייתא:

כשתקנו חכמים דיני תחומין לא להקל על דברי תורה באו, לפי שאין תחומין מן התורה.

גמרא:

והוינן בה: היכי דמי עיר של יחיד ונעשית של רבים?

אמר רב יהודה: כגון דאיסקרתא דריש גלותא.

אמר ליה רב נחמן: מאי טעמא הבאת לדוגמא דוקא את העיר של ריש גלותא?

אילימא משום דשכיחי אנשים רבים ביחד גבי הרמנא אצל ריש גלותא, המושל, ולכן לא חששו בה שמא תשתכח תורת רשות הרבים, היות והאנשים הרבים שמתאספים אצל הריש גלותא מדכרי אהדדי, יזכירו האחד לחבירו כי הרשות לערב היא רק בעיר של יחיד ונעשית של רבים, ולא בעיר של רבים והיא של רבים.

הרי כולהו ערי ישראל נמי — בצפרא דשבתא בבוקר השבת שכיחי גבי הדדי, נמצאים כולם יחד כדי לשמוע את הדרשה של הרב, ויזכירו אחד לשני.

אלא, אמר רב נחמן: בכל עיר של יחיד ונעשית של רבים שרי לערב. וכגון דיסקרתא כרך דנתזואי של אדם בשם נתזואי, ולא דוקא עירו של הריש גלותא.

תנו רבנן: עיר של יחיד ונעשית של רבים, ורשות הרבים הרחבה ט"ז אמה עוברת בתוכה — ביצד מערבין אותה?

לקמן מעמידים את הברייתא הזאת כרבי יהודה, הסובר שרשות הרבים שיש מצידה שתי מחיצות היא נחשבת לרשות היחיד, ואפשר לערב בכך שעושה לחי מכאן

ולחי מכאן בשני צידיה שנשארו פתוחים. או קורה מכאן וקורה מכאן.

ונושא ונותן באמצע רשות הרבים, שמעתה היא רשות היחיד, המתוקנת בתיקוני המבואות הראויים לרשות היחיד.

אבל בעיר של רבים והיא של רבים לא התירו לתקן את המבואות המפולשים, שהן רשות הרבים, על ידי לחי וקורה בלבד, עד שיעשה להן צורת הפתח או דלת מכאן, ולחי מכאן.

ואין מערבין אותה לחצאין, כמה מבואות יחד, אלא מערבים את כולם.

היות ומעיקרא, כשהיתה של יחיד, נחשבו כל מבואותיה כאחד, והיו כל אנשיה מהלכים בכל מבואותיה.

ומשגדלה העיר והתרכו הדיירים, אם יערבו כמה מבואות יחד לעצמם, ושאר המבואות יערבו גם הם לעצמם, ייחשב הדבר כאילו חלק מבני המבוי לא השתתפו בעירוב, ובכך הם אוסרים את כל הדיירים מלטלטל במבוי.

אלא: או יערבו את כולה.

או שיערבו מבוי מבוי בפני עצמו. ולקמן יתבאר איזה תיקון הוא זה.

היתה מתחילה עיר של של רבים, והרי היא עתה של רבים ואין לה אלא פתח אחד, ^{ב-ט} שאינה מפולשת, ואינה כרשות הרבים שהיתה במדבר, שהיתה מפולשת מצד לצד — מערבין את כולה.

והוינן בה: מאן תנא ברישא של הברייתא דמיערבא רשות הרבים?